

ПРИЈЕДЛОГ АМАНДМАНА

1.1.Обухват Изборног закона БиХ

АМАНДМАН

Бришу се у цјелости следећа поглавља: Поглавље 9А Предсједник и потпредсједници Федерације Босне и Херцеговине, Поглавље 10 Парламент Федерације Босне и Херцеговине, Поглавље 11 Народна скупштина Републике Српске, Поглавље 12 Предсједник и потпредсједници Републике Српске, Поглавље 13 Кантоналне скупштине, општинска вијећа, односно скупштине општина и градска вијећа, односно скупштине града, Поглавље 18 Брчко дистрикт Босне и Херцеговине и Поглавље 19 Град Мостар.

Образложење:

Чланом 1 тачка 1 Изборног закона Босне и Херцеговине утврђено је да се законом уређује избор чланова и делегата Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и чланова Предсједништва Босне и Херцеговине, те утврђују принципи који важе за изборе на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини. Уколико желимо досљедно поштовати одредбе 1.1 Изборног закона, потребно је ускладити текст закона са наведеним чланом.

Изборно законодавство у БиХ се састоји од Изборног закона БиХ, Изборног закона Републике Српске, Изборног закона Брчко Дистрикта, Закона о оснивању органа за провођење избора у ФБиХ и Закона о избору, престанку мандата, опозиву и замјени начелника општина у ФБиХ. Имајући у виду да би Изборни закон БиХ требао да буде оквирног карактера, да се састоји од основних принципа у области избора (који ће даље бити разрађени изборним законодавством ентитета и Брчко Дистрикта) и детаљних одредби које се односе на избор Предсједништва БиХ и Парламентарне скупштине БиХ, као и чињеницу да постоји изборно законодавство ентитета и Брчко Дистрикта, намеће се закључак да је из Изборног закона БиХ потребно избрисати одредбе наведене у Амандману.

1.2.Избор делегата у Дом народа Парламентарне скупштине из реда српског народа

АМАНДМАН

У члану 9.12а, став (5) иза ријечи „Српске“ додаје се ријеч „не“.

АМАНДМАН

У члану 9.12е став (1) иза ријечи „посланик“ додају се ријечи: „из реда српског народа“, а иза ријечи „кандидата на“: додаје се ријеч „јединствену“.

АМАНДМАН

Члан 9.12ф мијења се и гласи:

„Сваки посланик у Народној скупштини Републике Српске из реда српског народа даје један глас за јединствену листу кандидата за избор делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске.“

АМАНДМАН

У Члану 9.12г

иза става (3) додаје се став (4) који гласи: „Мандати делегата из Републике Српске додијељују се са јединствене листе која добије већину посланика из реда српског народа у Народној скупштини Републике Српске према њиховом редослиједу на листи“.

АМАНДМАН

У члану 9.12х став (2) иза ријечи „друге листе,“ додају се ријечи: „односно са друге листе која је освојила највиши број гласова,“

Образложење

Анализирајући одредбе овог члана неспорно се намеће закључак да се ради о еклатантном примјеру дискриминације српског народа у избору делегата за Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине. Начином на који је регулисано Срби у Дому народа Федерације БиХ не само да не могу утицати ко ће бити изабран од Бошњачких и Хрватских делегата у Дом народа Босне и Херцеговине, него им је одузето право гласања. Дакле, елементарно право им је (гле чуда!) законом одузето.

За разлику од Федерације БиХ, у Републици Српској бошњачки, хрватски и посланици из реда осталих, не само да имају право гласа, већ директно могу да одлучују и утичу ко ће од Срба бити изабран за делегата у Дому народа Босне и Херцеговине. Та неправда мора бити отклоњена

1.3.Гласање путем поште

АМАНДМАН

У члану 1.5 став (2) ријечи: „или поштом (слањем гласачког листића поштом)“ се бришу.

АМАНДМАН

У члану 3.15 став (2) ријечи „опцији гласања у ДКП-у или поштом“ се мијењају ријечима „локацији ДКП-а на којој ће гласати“.

АМАНДМАН

У члану 5.21 став (1) ријеч „поштом“ се мијења ријечима „у ДКП-у“.

АМАНДМАН

Члан 5.28 се брише (алтернативно, описати начин гласања и обраде резултата гласања у ДКП-у).

АМАНДМАН

У члану 20.8 став (5) ријеч „поштом“ се мијења ријечима „у ДКП-у“.

Образложење:

Имајући на уму да је у БиХ у потпуности остварен поврат имовине, да је слобода кретања лица загарантована а доступност саобраћајних средстава на високом нивоу, да се не може утврдити идентитет гласача који гласа путем поште што баца озбиљну сумњу на интегритет изборног

процеса у овом дијелу, да се због чекања на пристизање гласачких листића посланих путем поште и пребојавања „врећа“ непотребно одуговлачи потврда и објава изборних резултата и да је у овом сегменту изборног процеса евидентирано највише злоупотреба од којих су неке добиле судски епилог предлаже се укидање могућности гласања путем поште, али се оставља могућност да грађани који живе изван БиХ своје бирачко право конзумирају путем гласања у одговарајућем ДКП-у.

1.4.Избор чланова Централне изборне комисије и дужина мандата

АМАНДМАНИ

У члану 2.4 став (1) ријечи „седам (7)“ мијењају се ријечима „пет (5)“.

АМАНДМАН

У члану 2.5

став (1) мијења се и гласи: „ (1) Централна изборна комисија БиХ састоји се од десет (10) чланова: три (3) из реда Хрвата, три (3) из реда Бошњака, три (3) из реда Срба и један (1) из реда осталих;

У ставу (2), иза ријечи „активност.“ додаје се нова реченица која гласи:

„Лица из овог става, три године прије кандидатуре не могу обављати дужност наведене у овом ставу“.

у ставу (3) ријечи „из Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине“ се бришу,

у ставу (6) ријечи „Представнички дом Парламентарне скупштине“ мијењају се ријечима „Парламентарна скупштина“ а ријечи „Представничком дому Парламентарне скупштине“ мијењају се ријечима „Парламентарној скупштини“;

у ставу (7) ријечи „Представничком дому Парламентарне скупштине“ мијењају се ријечима „Парламентарној скупштини“;

у ставу (8) ријечи: „Представнички дом Парламентарне скупштине“ мијењају се ријечима: „Парламентарну скупштину“, а ријечи „Представнички дом Парламентарне скупштине“ мијењају се ријечима „Парламентарна скупштина“;

у ставу (9) ријечи „Представнички дом Парламентарне скупштине“ мијењају се ријечима: „Парламентарна скупштина“.

АМАНДМАН

У члану 2.6 ријечи: „у пет година у трајању од 21 мјесеци“ мијењају се ријечима: „у пет година у трајању од 15 мјесеци“.

Образложење: Чланове ЦИК треба да бира Парламентарна скупштина, имајући у виду да се ради о веома битној институцији на нивоу Босне и Херцеговине. Ово тим више што оба дома сада бирају директоре бројних институција на нивоу Босне и Херцеговине, а који нису тог ранга, нити значаја који има Централна изборна комисија. Тиме би се додатно подигао рејтинг ове институције и отклониле све сумње у регуларност избора. Такође нам се чини сувислим да Централна изборна комисија броји 10 чланова (3+3+3+1 из реда осталих).

Цијенимо да нема оправданја да њен мандат траје седам година. Потребно је скратити мандат на четири, евентуално пет године како би се бирање вршило између избора.

1.5. Власништво над мандатом

АМАНДМАН

У члану 1.9

став (1) ријечи: „изабраном носиоцу мандата, а не“ се бришу.

у ставу (2) ријечи: „постаје самостални вијећник/одборник, односно посланик/заступник“ мијењају се ријечима: „мандат се додјељује следећем кандидату на листи политичке партије, коалиције или листе независних кандидата са које је изабран“

Образложење: Прелазак из странке у странку, или из посланичког клуба у клуб нарушава повјерење бирача и доводи у питање стабилност система. Наведена пракса је повезивана са политичком корупцијом, а јасно је да готово нити једна кандидат не би освојио мандат да није био на листи одређене странке или коалиције.

Без обзира на став ОДИРа, и других који се противе, мандат треба да припадне странци а не појединцу. Кључни аргумент за то је да се посљедњих година у Босни и Херцеговини на бројним мјестима, на свим нивоима очигледно кроз овај пропис легализовала политичка корупција која је мијењала политичку вољу грађана.. Озбиљно је питање преласка појединаца из партије у партију, више пута, мијењајући тако већину у скупштинама. Чему то води. У Босни и Херцеговини није исти однос свијести као у другим земљама.

Дефинисати да мандат припада политичкој странци, коалицији или листи независних кандидата која га је предложила на кандидатској листи.

1.6. Примјена изборних формула

1.7.

АМАНДМАН

У члану 9.5 став (1) бројеви „1, 3, 5, 7, 9, 11,“ мијењају се бројевима „1, 2, 3, 4, 5, 6“.

Образложење: Примјена Д'Онтове формуле која подразумијева израчун освојених мандата на начин да се укупан број важећих гласова које је политичка странка или коалиција освојила дијели се са 1,2,3,4,5,6 доприноси стабилизацији политичког система.

1.8. Изборни праг

АМАНДМАН

У члану 9.5 став (3) број „3“ мијења се бројем „5“.

У члану 9.6 став (1) тачка а) број „3“ мијења се бројем „5“.

Образложење: низак праг од 3% доприноси могућности да у скупштинама буду заступљен велик број малих странака што политички систем чини нестабилним, а именоване извршне

органа власти подложне утицају малих странака чије политичко дјеловање се своди на трговину или уцјену.

1.9 Употреба изборних технологија

АМАНДМАН

У повлавлу „Прелазне и завршне одредбе“ додаје се нови члан:
„Члан 20.17

- (1) Одредбе овог закона које се односе на увођење изборних технологија, које укључују електронско бројање гласачких листића и електронску идентификацију бирача, се неће примјењивати на опште изборе који се одржавају 2022 године у Босни и Херцеговини
- (2) Стицање техничких услова обухвата израду студије изводљивости, набавку потребне опреме и провођење пилот процеса, као и све друге додатне активности у циљу обезбјеђења интегритета и функционалности изборних технологија у изборном процесу.
- (3) Стицање техничких услова утврђује Централна изборна комисија Босне и Херцеговине уз консултације са другим надлежним органима, укључујући Агенцију за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине и Агенцију за заштиту личних података Босне и Херцеговине.
- (4) Након што Централна изборна комисија Босне и Херцеговине утврди да су се стекли технички услови /сачини студију изводљивости о увођену изборних технологија, проведе пилот пројекат, сачини финансијску конструкцију, и др / дужна је приједлог доставити на разматрање Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине која доноси коначну одлуку о увођењу нових технологија.“

НАПОМЕНА:

Путем горенаведених амандмана обрађене су неке од битних примједба на изборни процес о којима желимо да се разговара, и да се направи корак унапријед како би се дао допринос квалитетнијем процесу избора у Босни и Херцеговини. Наравно, спремни смо саслушати, чути и друге у вези са нашим приједлозима, сучелити аргументе како би се дошло до најквалитетнијих рјешења.

Чланови ИРРГ у име СНСД

Средоје Новић
Сњежана Новаковић Бурсаћ
Сташа Кошарац

Дана, 03.03.2022.год.